

[Lis Møller.]

og på. Jeg er efterhånden godt klar over, at det varer længe endnu, før denne lov opfyldes på alle områder, og hver gang der rejses kritik enten fra forældreside eller her fra folketingets talerstol — og det er sket talrige gange, jeg har selv gjort det én gang om året, siden jeg kom i folketinget, sidste gang den 19. juli 1971 — får man det svar, at enten er der tale om langsigtede planer, som kommer, når vi har råd, eller også sidder der et eller andet udvalg, der skal barsle med en betænkning.

Forældre til børn i forebyggende daginstitutioner kan samles til store protestdemonstrationer, når taksterne for pasning af deres raske børn forhøjes, og mange af de protesterende havde allerede på daværende tidspunkt friplads eller ville få det med de forbedrede fripladsregler. Forældre til åndssvage børn eller i det hele taget til handicappede børn burde og kunne måske med langt større ret gøre det samme, men de har så mange problemer i det daglige, at der vel ikke er overskydende kræfter til det. Men jeg glæder mig alligevel over, at nogle har fået kræfter til at besøge socialministeren i morgon.

Der er andre områder inden for den sociale sektor, som kan tåle at vente, og som kan tåle at nedskæres til fordel for handicappede. Er det ikke sådan noget som 50 mill. kr., der nu igen skal bruges til stofbrugere?

Socialministeren (Eva Gredal): Jeg skal ikke diskutere, hvad det vil komme til at koste, hvis vi skal give alle disse børn undervisning. Det er noget, vi kommer til, når træningsskoleudvalget har afgivet sin betænkning, og det skal komme i reelle forslag, men jeg kan absolut ikke være enig med fru Lis Møller i, at der er andre områder på det sociale område, der kan tåle nedskæringer, og jeg ville da egentlig godt, hvis det havde været muligt — det er det altså ikke — have at vide, hvad det er for områder inden for det sociale område, der kan tåle nedskæringer, men det kan jeg altså ikke få svar på i dag.

Hermed sluttede spørgsmålet, og spørgetiden var dermed til ende.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om Danmarks erhvervsfond. (Ændringer med henblik på Danmarks tilslutning til De europæiske Fællesskaber).

(Lovforslaget (nr. 82) findes i tillæg A. sp. 1489, fremsættelsen i tidenden sp. 2190).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Auken: I forbindelse med en mulig dansk indtræden i De europæiske Fællesskaber forestår forholdsvis omfattende lovrevisioner. Der er både lovrevisioner, lovændringer, som vi traktatmæssigt vil være forpligtet til at foretage, og lovændringer, vi selv vil være interesseret i at gennemføre for at forebygge uheldige virkninger af et eventuelt medlemskab, hvis sådanne skulle kunne påvises. De sidste love kaldes undertiden afværgelove og vil ifølge deres natur ofte give anledning til politisk uenighed, til politisk strid. De første er derimod hyppigt rent tekniske ændringer, og disse love kaldes derfor konsekvens- eller følgelove.

Handelsministerens forslag til lov om ændring af lov om Danmarks erhvervsfond, som vi i dag skal diskutere, er en udpræget konsekvenslov. Et af de områder, hvor fællesskabsmyndighederne har ønsket en videregående harmonisering af EF-landenes lovgivning og administration, har naturligt nok været de forskellige eksportkreditgarantiordninger. Når både en fælles ydre handelspolitik og gennemførelse af den fuldstændig frie og lige konkurrence mellem erhvervene inden for fællesmarkedet er vigtige led i EF's målsætning, er der ikke noget at sige til, at man gerne vil have ensartede eksportgarantiordninger. I virkeligheden kan det undre, at man først ved to direktiver i 1970 har udstukket de principielle retningslinjer herfor.

Sigtet med disse retningslinjer ligger tæt op ad den danske lovgivning, men da de i EF-direktiverne opstillede fællespolicer dækker et lidt andet risikoområde end det, der direkte er nævnt i § 5 i lov om Danmarks erhvervsfond, og da fællesmarkedsordningerne ikke endeligt er fastlagt, er det rimeligt, at handelsministeren ønsker § 5 ophævet. Dette giver ikke anledning til

[Anken.]

problemer, da loven i øvrigt, jfr. § 10, indeholder en almindelig bemyndigelse til handelsministeren, som vil være tilstrækkelig.

Dette lovforslag indeholder altså i det væsentlige en teknisk ændring, som socialdemokratiet kan anbefale til hurtig og villig behandling. Dog kan man måske spørge handelsministeren, om der vil være problemer ved, at EF-fællespolicerne ikke giver mulighed for at dække en dansk eksportørs tab ved misligholdt kontrakt fra solvent udenlandsk køber.

Selv om handelsministeren i sin fremsættelsestale med rette gør opmærksom på, at lovforslaget ikke har noget med det andet lovforslag vedrørende Danmarks erhvervsfond at gøre, som vi i øjeblikket behandler her i folketinget, vil det være praktisk, at det foreliggende lovforslag henvises til det samme udvalg, hvis der skulle være ønske om udvalgsbehandling.

Jeg vil dog gerne spørge ministeren, om der på det administrative område ved dansk medlemskab af EF vil være tale om større ændringer for eksportkreditrådets arbejde, end dette lovforslag er udtryk for.

Lad mig endelig til sidst gøre den helt personlige bemærkning, at det efter min mening må være en fælles interesse for tilhængere og modstandere af dansk medlemskab af fællesmarkedet, at vi lovgivningsmæssigt og administrativt er rustet, inden vi eventuelt går ind i fællesmarkedet, ligesom man må håbe, at alle vil være enige om, at vi skal være lige så vel rustet politisk, hvis befolkningen i september skulle sige nej til dansk medlemskab. Jeg kan helt anbefale lovforslaget.

Knud Thomsen: Jeg kan på det konservative folkepartis vegne tilsige ministeren vor støtte til gennemførelse af dette lovforslag. Det er jo således, at Danmark er interesseret i den størst mulige konformitet på dette område, sådan at der ikke landene imellem opstår en konkurrence, i hvilken Danmark meget let vil kunne trække det korte strå.

Direktiverne, som er udstedt i fællesmarkedet, synes ikke at være trådt i kraft endnu, jfr. bemærkningerne til lovforslaget, og de synes også kun at omfatte de mellem-lange og langfristede kreditter, jfr. samme punkt. Vil det sige — det kan vi vel få op-

klaret under et eventuelt udvalgsarbejde, hvis ministeren ikke kan give svaret her — at de nuværende EF-lande her kan bevæge sig frit på de korte kreditters område?

Jeg har endvidere bemærket mig, at den skete afgrænsning, jfr. fællesmarkedsdirektivet af 1. februar 1971, også gælder for kortfristede eksportkreditter, for så vidt angår politiske risici, og vil gerne spørge, om der her er nogen realitetsforskel mellem de politiske risici, der kan dækkes her i landet for kortfristede kreditter, og fællesmarkedets nuværende praksis.

Man må vel fastslå, at der indtil vor eventuelle indtræden i fællesmarkedet altså ikke sker nogen ændring for erhvervslivet, og jeg tør vel på den anden side antage, at den til enhver tid siddende minister inklusive den nuværende til sin tid ikke vil stille dansk erhvervsliv dårligere end andre landes, dvs. udnytte den bemyndigelse, som lovforslaget vil give ham, jfr. den nuværende § 10, fuldt ud inden for de rammer, der i øvrigt måtte være afstukket inden for fællesmarkedet.

Som sagt kan vi give lovforslaget vor støtte.

Jens Peter Jensen: Venstre kan anbefale lovforslaget til gennemførelse. Jeg synes, der af de to foregående ordførere er draget nogle spørgsmål frem, som det absolut kan have interesse at få belyst under et udvalgsarbejde, og derfor skal jeg henstille, at lovforslaget henvises til det udvalg, der allerede behandler det tidligere fremsatte lovforslag om Danmarks erhvervsfond.

Dagmar Andreassen: Der er sådan set ikke nogen grund til at knytte flere kommentarer til lovforslaget end dem, der allerede er fremsat af de foregående talere, og jeg kan på det radikale venstres vegne sige, at vi gerne medvirker til gennemførelse af dette lovforslag i tilfælde af indtrædelse i EF.

Frandsen: Det forslag til ændring af lov om Danmarks erhvervsfond, som vi i dag behandler, er ikke fremsat, fordi man sådan set mener, at der deri ligger nogen forbedringer, men kun, fordi vor lovgivning skal tilpasses fællesmarkedets lovgivning i tilfælde af medlemskab af fællesmarkedet. Om der er tale om en forbedring eller en forringelse af den gældende lov ved, at specifikati-

[Frandsen.]

onen af de risici, som garantierne omfatter, er blevet udeladt, er det vanskeligt at tage stilling til, specielt da vi ikke ved, hvordan direktiverne vil se ud om 2 år, hvor der, som det antydes i bemærkningerne, skal ske en ændring af bestemmelserne. Vi kunne formentlig have accepteret, at ministeren fik en bemyndigelse til at udforme de nærmere bestemmelser vedrørende garantiernes indhold, hvis ikke der var tale om en bemyndigelse, der alene skal til, for at vi hurtigt kan tilpasse os de direktiver, som kommer fra fællesmarkedet.

Denne lov er et eksempel på de mange love, som vi vil få forelagt i folketinget, og som vil medføre, at folketinget må afgive noget af sin indflydelse, for at Danmark kan blive indlemmet i fællesmarkedet. SF har som bekendt ikke bedt om at blive indlemmet i fællesmarkedet, og vi mener derfor ikke, at vi har nogen særlig interesse i at medvirke ved dette lovforslags gennemførelse. Vi vil godt se på lovforslaget i udvalget, men da formålet med det er, at Danmark kan tilpasses fællesmarkedet, har vi ikke nogen speciel interesse i det.

Handelsministeren (Erling Jensen): Må jeg have lov at takke for den så overvejende positive modtagelse af dette lovforslag.

Jeg er enig med hr. Auken i, at der er tale om en naturlig konsekvenslov, der i højere grad er udtryk for en teknisk ændring end for et forsøg på en realitetsændring.

Jeg finder det naturligt, når hr. Auken spørger om problemet om misligholdte kontrakter i forbindelse med solvens, at sige, at der har været et begrænset antal tilfælde, hvor en sådan ordning har vist sin berettigelse. På den anden side er det nok sandsynligt, at de i det altovervejende antal tilfælde senere ville være kommet ind under lovens almindelige område alligevel, så den reelle betydning er nok ikke så overvældende stor.

Jeg finder det helt naturligt, at der kommer et udvalgsarbejde i gang på dette område, og jeg finder det for den sags skyld lige

så naturligt, at det bliver de samme mennesker, der allerede sidder og behandler udvikelsen af beløbsrammen for garantier, der kommer til at deltage i dette arbejde. Jeg ville dog nok være lidt ulykkelig, hvis videreudviklingen af disse garantiens anvendelse i den kommende tid skulle blive forsinket af dette nye lovforslag, og jeg beder om, at man er opmærksom herpå, fordi der netop i disse måneder er en sådan eksportaktivitetsstigning, at erhvervene har et rimeligt behov for, at der relativt hurtigt gennemføres en forhøjelse af garantrammen.

Jeg kan bekræfte over for hr. Auken, at der ikke foreligger andre planer om ændringer af den tilsvarende lovgivning i forbindelse med en forventet tilslutning til fællesmarkedet.

Jeg er enig med hr. Knud Thomsen i hans betragtninger om, at et lille land har en naturlig interesse i ikke at skulle ud i en urimelig konkurrence med større lande med bedre økonomiske muligheder for at favorisere deres egen industri og deres eget erhvervsliv, og derfor vil det normalt, alt andet lige, være i dansk erhvervslivs interesse, at vi ligger på linje med andre lande, og at andre lande binder sig til regler for støtte, der ikke går videre end dem, vi har.

Jeg kan bekræfte, at der kun findes meget få generelle regler om de korte kreditter; på den anden side er det jo rimeligt at få dem med allerede nu af hensyn til den fremtidige udvikling. Jeg tror, jeg kan love hr. Knud Thomsen, at det ikke vil være meningen med de bemyndigelser, der nu måtte gives handelsministeren, at stille erhvervene dårligere i konkurrencen end tidligere.

Jeg takker for hr. Jens Peter Jensens og fru Dagmar Andreasens positive bemærkninger og er helt klar til at komme til de samråd med udvalget, der måtte være ønske om.

Så vil jeg endelig sige til hr. Frandsen, at jeg forstår helt, at han med den holdning, han og hans gruppe har valgt at indtage til fællesmarkedet, ikke mener at kunne medvirke til dette lovforslags gennemførelse,

[Handelsministeren.]

men når det er sagt, vil jeg da gerne sige, at han formulerede dette på en ualmindelig elskværdig og positiv måde.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Grete Hækkerup): Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til udvalget angående forslag til lov om ændring af lov om Danmarks erhvervsfond (lovforslag nr. 60). Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om restaurations- og hotelvirksomhed m. v. (Ændringer med henblik på Danmarks tilslutning til De europæiske Fællesskaber).

(Lovforslaget (nr. 83) findes i tillæg A. sp. 1495, fremsættelsen i tidenden sp. 2190).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Lone Nielsen: De foreslåede ændringer i loven om restaurations- og hotelvirksomhed m. v. er nødvendige for at være i overensstemmelse med Romtraktaten angående fri etableringsret. Hvis Danmark bliver medlem af EF, er det altså nødvendigt at foretage ændringerne ud fra princippet om ikke-diskrimination. Også udenlandske selskaber fra EF-området, f. eks. tyske og italienske selskaber, skal have mulighed for at udøve selvstændig næringsvirksomhed på samme betingelser som danske statsborgere efter dansk lovgivning. Der skal altså skabes grundlag for, at alle borgere inden for EF-området kan etablere sig inden for denne virksomhed. For ikke at stille danske selskaber ringere end f. eks. de tyske er det nødvendigt at foretage en ændring fra den nuværende tilstand, hvor alle medlemmer af direktionen og bestyrelsen skal opfylde kravene om dansk indfødsret og bopæl her i landet, ligesom de skal være myndige, til

EF-lovgivning, hvor disse krav nu kun skal gælde direktøren og flertallet af bestyrelsesmedlemmerne. Jeg vil gerne takke ministeren for, at danske selskaber i denne forbindelse ikke stilles ringere.

Der er grund til at henlede opmærksomheden på, at et selskab, dansk eller udenlandsk, der søger om bevilling til udskænkning af stærke drikke, den såkaldte spiritusbevilling, kun kan opnå en sådan, såfremt en række krav er opfyldt.

Bl. a. skal disse selskaber eller direktionen have udvist en sådan adfærd, at der er grund til at antage, at de vil drive virksomheden på forsvarlig måde. Det sidste krav kan være vanskeligt at kontrollere. Kontrolforanstaltningerne er lagt i hænderne på kommunalbestyrelserne, der ud fra et lokalt kendskab til bevillingsansøgeren giver bevillingen, men mon ikke ministeren er enig med mig i, at det bliver noget problematisk for de kommunale myndigheder at sikre sig, at de ukendte ejere, f. eks. en tysk restaurationskæde, nu vil udvise den ansvarsbevidsthed, som er forudsætningen for, at spiritusbevillingen gives? De kommunale myndigheder har jo ikke nogen mulighed for at kende en udenlandsk virksomheds forretningspolitik.

Der er også grund til at bemærke, at bestemmelsen om, at bryggerier, vinhandlere m. m. ikke kan opnå næringsbrev til restaurations- og hotelvirksomhed, uanset om det er danske eller udenlandske selskaber, skal bevares. Jeg nævner det, fordi i England ejes 85 pct. af udskænkningstederne af engelske bryggerier, og tilsvarende forhold gør sig gældende i de nuværende EF-lande. Vi får altså takket være denne bestemmelse ikke sådanne forhold her i landet, men kan sikre forbrugerne et frit forbrugsvalg af våde varer.

Lad mig til sidst gøre en personlig bemærkning: vi står over for en folkeafstemning, som vil afgøre Danmarks fremtidige kurs, og jeg synes, vi bør være forberedt på de to forskellige situationer, der kan blive et resultat af folkeafstemningen. Dette lovforslag må ses som forberedelse til den ene af de to tænkte muligheder, nemlig at Danmark bliver medlem af EF, og under denne forudsætning kan jeg på socialdemokratiets vegne anbefale lovforslaget til gennemførelse.